

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Translatoryka		8.9.1057	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Skandynawistyki i Fennistyki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Skandynawistyka	forma	stacjonarne
		moduł	Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Hanna Dymel-Trzebiatowska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Wykład		5 ECTS = 125 h	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - przygotowanie do zajęć i czytanie literatury uzupełniającej	
Liczba godzin		65 godzin - przygotowanie do egzaminu	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student zobowiązany jest do zdania testu pisemnego, wykazując się znajomością treści wykładów. Kryterium oceny jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na poziomie 51%. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest obecność na zajęciach zgodna z Regulaminem Studiów oraz przygotowanie do wykładu (przeczytanie obowiązkowej lektury), które umożliwi aktywne uczestnicwo w zajęciach.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Egzamin	Dyskusja wokół postawionych problemów
	Wiedza	
K_W01	+	+
K_W03	+	+
K_W09		+
	Umiejętności	
K_U01		+
K_U02	+	
	Kompetencje społeczne	
K_K02		+
K_K04		+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języków nordyckich.

Cele kształcenia

Celem kursu jest przygotowanie studentów do refleksji nad przekładem poprzez przekazanie im pogłębionej wiedzy na temat teorii, terminologii i metodologii z zakresu translatoryki. Ponadto zamierzeniem przedmiotu jest przygotowanie do przeprowadzania badań przekładu. Aby uwzględnić specyfikę języków nordyckich, przykłady ilustrujące omawiane podczas wykładów zagadnienia prezentowane są w tych językach.

Treści programowe

Problematyka wykładu obejmuje zagadnienia: Zarys historii przekładu; Ekwiwalencja w przekładzie; (Nie)widzialność tłumacza; Obcość w przekładzie; Teoria skopos; Przekład ustny; Przekład literatury dziecięcej; Przekład audiowizualny; Teoria translatorycznych przesunięć; Teorie systemowe i deskryptywne; Teorie kognitywne, Teorie na temat przekładu: komizmu, dialektu i ikonotekstu.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. Literatura wykorzystywana podczas zajęć:

- Adamczyk-Garbowska, Monika. 1988. Polskie tłumaczenia angielskiej literatury dziecięcej. Problemy krytyki przekładu. Wrocław: Ossolineum.
- Bassnett, Susan. 1991. Translation Studies. London and New York: Routledge.
- Barańczak, Stanisław. 2004. Ocalone w tłumaczeniu. Kraków: Riverdeep.
- Bednarczyk, Anna. 2008. W poszukiwaniu dominanty translatorskiej. Warszawa: PWN.
- Berman, Antoine. Przekład jako doświadczenie obcego. [w:] (red.) Bukowski, Potr. Heydel, Magdalena. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 249-264.
- Berezowski, Leszek. 1997. Dialect in Translation. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Antologia. 2009. Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Chamberlain, Lori. „Gender a metaforika przekładu” [w:] Bukowski, Potr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak, s. 385-403.
- Dedecius, Karl. 1974. Notatnik tłumacza. Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2006. Through the Prism of Translation [w:] (red.) Hanna Dymel-Trzebiatowska, Ewa Mrozek-Sadowska, Andersen – 200 lat. Baśnie Hansa Christiana Andersena w Europie – Europa w baśniach Hansa Christiana Andersena, Gdańsk: Nordicum s.116-130.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2007. Znikający Bóg. Ideologizacja w przekładach baśni Hansa Christiana Andersena [w:] Językowy obraz świata w oryginale i przekładzie (red.) Anna Szczęśny i Krzysztof Hejwowski, Warszawa: Instytut Lingwistyki Stosowanej, Uniwersytet Warszawski, s. 319-325.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2010. Utemperowane urwisy. Puryfikacja i dydaktyzacja w przekładach prozy Astrid Lindgren na język polski [w:] Translation: Theorie – Praxis – Didaktik (red.) Ewa Małgorzewicz, Neisse Verlag, Dresden-Wrocław 2010, s. 485-494.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2010. Smålandczyk po polsku. Przekład dialektu w trylogii Przygody Emila ze Smalandii Astrid Lindgren [w:] Tekst jako kultura. Kultura jako tekst, pod red. Z. Nowozenowej. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, s. 307-313.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2013. Translatoryka literatury dziecięcej. Analiza przekładu utworów Astrid Lindgren na język polski. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersyteu Gdańskiego, s. 282.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2017. "Några tankar om nordisk barnlitteratur och dess översättning ur polskt perspektiv" [w:] Folia Scandinavica Posnaniensia 20, s. 46–57.

- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2019. Filzoficzne i translatoryczne wędówki po Dolinie Muminków. Gdańsk: Wyd. UG.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. 2021. Transgressing cultural borders. Controversial Swedish nonfiction picturebooks in Polish translations, [w:] Verbal and visual strategies in nonfiction picturebooks, Scandinavian University Press, Theoretical and analytical approaches; Nina Goga, Sarah Hoem Iversen & Anne-Stefi Teigland (red.), s. 80-93.
- Dziemidok, Bohdan. 1967. O komizmie. Warszawa: Spółdzielnia Wydawnicza. Książka i Wiedza.
- Englund Dimitrowa Birgitta. 2001. En smålänning i engelsk och fransk skepnad – om översättning av dialekt i skönlitteratur. Folkmålsstudier 40, s. 10-27.
- Grzegorzczak, Piotr. 1955. Problematyka tłumaczeń [w:] O sztuce tłumaczenia Wrocław: Ossolineum.
- Hejwowski, Krzysztof. 2004. Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Hermans, Theo. Przekład, zadrażnienie i rezonans [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 297-315.
- Hygrell, Dorothea. 1997. Att översätta komik. En undersökning av funktionsförändringar i tyska översättningar av svensk prosa. Uppsala: Almqvist & Wiksell International.
- Jakobson, Robert. 2004. On linguistic aspects of translation. [w:] Venuti, Lawrence. The Translation Studies Reader. London, New York: Routledge. s. 113-118.
- Kalaga, Wojciech. 1997. Komizm a przekładalność. [w:] Piotr Fast (red.). Komizm a przekład. Katowice: Śląsk. s. 9-17.
- Klingberg, Göte. 1986. Children's Fiction in the Hands of the Translators. Lund: Gleerup.
- Klingberg, Göte. 2004. Trohet och otrohet. En kommentar om barnboksöversättningsteori. Barnboken 2 (27). s. 10-13.
- Koller, Werner. 2009. Przekład literacki z perspektywy językoznawstwa. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 145-172.
- Kozak, Jolanta. 2009. Przekład literacki jako metafora. Między logos a lexis. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Krysztof, Maria. 1996. Przekład literacki we współczesnej translatoryce. Poznań: Wydawnictwo Naukowe im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Lefevere, Andre. 2009. Ogórki matki Courage. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 223-246.
- Levý, Jiří. 2009. Przekład jako proces podejmowania decyzji. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 72-85.
- Majkiewicz, Anna. 2008. Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Munday, Jeremy. 2004. Introducing Translation Studies. Theories and Applications. Londyn, Nowy York: Routledge.
- Nida, Eugene. 2009. Zasady odpowiedniości. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 53-69.
- Nikolajeva, Maria. 2004. Till trohetens försvar. Om att svika texten till förmån för barnläsaren. Barnboken 1 (27). s. 23-32.
- Nord, Christiane. 1991. Scopus, Loyalty and Translational Conventions. Target 3. s. 91-109.
- Nord, Christiane. 2009. Wprowadzenie do tłumaczenia funkcjonalnego. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 175-191.
- Oittinen, Riitta. 2000. Translating for Children. New York: Garland.
- Oittinen, Riitta. González Davies, Maria (red.). 2008. Whose Story? Translating the Verbal and the Visual in Literature for Young Readers. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Oittinen, Riitta i in. 2018. Translating Picturebooks. Revoicing the Verbal, the Visual and the Aural for a Child Audience. NY/London: Routledge.
- Pieńkos, Jerzy. 2003. Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. Kraków: Zakamycze.
- Popovič, Anton. 2009. Teoria przekładu w systemie nauki o przekładzie [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 87-107.
- Rhedin, Ulla. 2004. Bilderbokens hemligheter. Sztokholm: AlfabetaAnamma.
- Riceur, Paul. 2009. Paradygmat przekładu [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 357-373.
- Snell-Hornby, Mary. 1988. Translation Studies: An Integrated Approach. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Sommerfeld, Beate i in. (red.) Kulturelle Diversität in der Kinder- und Jugendliteratur, Peter Lang 2020, red. Beate Sommerfeld, Eliza Piecul-Karmińska, Michael During.
- Steiner, George. 2009. Ruch hermeneutyczny [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. Tabakowska, Elżbieta. 2001. Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu. Kraków: Universitas s. 327-335.
- Stolze, Radegundis. 2009. Tłumaczenie jako proces ewolucyjny [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 347-357.
- Tabakowska, Elżbieta. 2001. Językoznawstwo kognitywne a poetyka przekładu. Kraków: Universitas.
- Tomaszewicz, Teresa. Przekład audiowizualny. 2008. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Toury, Gideon. 1995. Descriptive Translation Studies – And Beyond. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
- Toury, Gideon. 2009. Metoda opisowych badań przekładu. [w:] (red.) Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 206-222.
- Tryuk, Małgorzata. 2007. Przekład ustny konferencyjny. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Venuti, Lawrence. 2009. Przekład, wspólnota, utopia. [w:] Bukowski, Piotr. Heydel, Magda. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak. s. 267-293.
- Wojtasiewicz, Olgierd. 1996. Wstęp do teorii tłumaczenia. Warszawa: Wydawnictwo TEPIS.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (pozycje wskazane do przygotowywaniu się do egzaminu):

- Bukowski, Potr. Heydel, Magda. 2009. Współczesne teorie przekładu. Kraków: Wydawnictwo Znak
- Borodo, Michał. 2006. Children's Literature Translation Studies? – Zarys badań nad literaturą dziecięcą w przekładzie. Przekładaniec 1 (16). s.12-23.
- Hejwowski, Krzysztof. 2004. Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Munday, Jeremy. 2004. Introducing Translation Studies. Theories and Applications. Londyn, Nowy York: Routledge
- Pieńkos, Jerzy. 2003. Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. Kraków: Zakamycze.
- Pisarska, Alicja. Tomaszewicz, Teresa. 1996. Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

A. 3. obowiązkowa, studiowana samodzielnie przez studenta: wybór artykułów przekazywany jest studentom na bieżąco.

B. Literatura uzupełniająca:

- Albińska, Karolina. 2009/2010. Tylko to, co najlepsze jest dość dobre dla dzieci, czyli o dylematach tłumacza literatury dziecięcej. Przekładaniec 22-23, s. 258-282.
- Baker, Mona (red.). 1998. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. London & New York: Routledge.
- Bachtin, Michaił. 1983. Dialog, język, literatura. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Shavit, Zohar. 1986. Poetics of Children's Literature, Georgia: University of Georgia Press.
- Dymel-Trzebiatowska, Hanna. "Das (Nicht)Verständliche (nicht) verstehen. Über die Probleme des Übersetzens und Verstehens von Texten über das Übersetzen am Beispiel eines Essays von Paul Ricœur", [w:] Übersetzungskritisches Handeln: Modelle und Fallstudien, (red.) Beate Sommerfeld, Karolina Kęsicka, Malgorzata Korycińska-Wegner, Anna Fimiak-Chwilkowska, Frankfurt: Peter Lang Edition, 2017, s. 203-215.
- Klingberg, Göte. Ørvig, Mary. Stuart, Amor (red.). 1978. Children's Books in Translation. The Situation and the Problems. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Skibińska, Elżbieta. 2008. Kuchnia tłumacza. Studia o polsko-francuskich studiach przekładowych. Kraków: Universitas.
- Skibińska, Elżbieta. 2009. Przypisy tłumacza. Kraków: Księgarnia Akademicka.
- Tabbert, Reinbert. 2002. Approaches to the Translation of Children's Literature. Target 14:2. s. 303-351.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W01, K_W03, K_W09 K_U01, K_U02 K_K02, K_K04</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W01, K_W03, K_W09 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna na poziomie zaawansowanym interdyscyplinarną terminologię dotyczącą teorii przekładu (K_W01), • zna w pogłębionym stopniu translatoryczne teorie, metodologie i narzędzia opisu (K_W03), • ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języków nordyckich i ich historycznych powiązaniach (K_W09). <p>Umiejętności</p> <p>K_U01, K_U02 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi analizować, zestawiać i krytycznie oceniać sądy dotyczące różnych teorii przekładu (K_U01), • posiada pogłębione umiejętności badawcze dotyczące analizy przekładu (K_U02) <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K02, K_K04 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jako pracownik wydawnictw polskich i nordyckich potrafi ocenić jakość przekładu (K_K02), • jako pracownik wydawnictw polskich i nordyckich jest gotów do podejmowania inicjatyw promujących przekłady literatur nordyckich (K_K02) • jest gotów do podtrzymywania etosu pracy tłumacza literatur nordyckich (K_K04).
<p>Kontakt</p> <p>hanna.dymel-trzebiatowska@ug.edu.pl</p>	